

Ferðslutrygd var evni hjá einum bólk. Í sambandi við arbeiðið gjørdur sjúkrasystanæmingarnir eina framsýning á skúlanum, og har var Selatrigvið sjálvandi eisini við.

Samfelagið er eisini eitt fak

Sjúkrasystanæmingar arbeiddu nakrar dagar við lív og sál við spurningum um børn og ung

Tað er ikki nóg mikið at duga sjúkrarækt hjá eini sjúkrasystir. Eisini er neyðugt at vita nakað um samfelagið sjálvt, hvussu fólk hava tað sum heild, og at kenna nakað til teir trupulleikar, fólk hava at dragast við.

Ti hava sjúkrasystanæmingarnir eisini eitt fak, ið nevnist sosialmedisin.

Í seinastu viku var undirvísing hjá fyrsta árs sjúkrasystanæmingunum í sosialmedisinini ikki heilt vanligt. Tey býttu seg upp í bólkur, ið hvør valdi sær sitt evni at arbeiða við. Ein bólkur hevði børn og ferðslu sum evni, ein hevði ungdóm, ein tryggjeikan við útbúnaði til pinkubørn, og fjórði bólkurin arbeiðið við spurninginum vanrækt og harðskapur móti børnum.

Bæði lærarar og næmingar lata væl at hesum slagnum av undirvísing. Lærararnir siga, at næmingarnir arbeiddu við lív og sál, og at tey fingi einastandandi nóg fram í kanningararbeiðinum, ið tey bert høvdu triggjar dagar til. Næmingarnir eru somuleiðis væl nøgdir.

Tey fingi nóg nýtt at vita, i summum førum komu tey til annað úrslit, enn tey hildu frammanundan. Og tey flestu sannaðu, hvussu litið finst av nágreiniligum upplýsingum og hagtølum í Føroyum.

Eftir at næmingarnir høvdu lagt fram úrslitið av arbeiðinum fingi vit høvi til at vitja tey á sjúkrasystanskúlanum.

Ung eru so ymisk

Tað verður sagt og skrivað nóg um ungdóm. Summi halda, at tey ungu bróta og sorla og drekka og krevja. Summi siga, at ungdómurin hevur nóg mikið av tilboðum. Og onnur halda, at teimum ungu tørvar eitt ungdóms-hús.

Hvat siga tey ungu sjálv? Tað settu sjúkrasystanæmingarnir sær fyrri at kanna.

Tær komu til tað úrslit, at ung eru ymisk. Svarini vóru ymisk, tær fingi við at tosa við tveir skúla-flokkar og við ung, sum sótu eftir skúlatíð í SMS.

Næmingarnir í teimum báðum skúlaflokkunum vóru væl nøgdir. Tey

hildu ikki, at ov litið var at taka sær til í fritíðini. — Kanska hava vit rakt á serliga trygg ung, viðmerkja sjúkrasystanæmingarnir. Ti øðrvísi varð svarað, tá tær spurdu tey ungu í SMS. Tey vóru øll samd um, at ov litið var at fara til, sótu í SMS hvønn dag, ti tey høvdu einki annað. Bæði partar av teimum ungu fingi fleiri spurningar. Bára ein partur av teimum ungu í skúlanum svaraði, at tey drukknu, men tey í SMS svaraðu øll, at sjálvandi drukknu tey. Sami aldurs-bólkur. Ein stórur partur svaraði, at tey høvdu ynskt, at mamman var heima, men tað hevði kortini ikki fingið tey sjálv at verið meira heima. Tey hyggja øll nóg og sjónvarp og video, ganga ofta í biograf, fá hava arbeiði eftir skúlatíð.

Sjúkrasystanæmingarnir halda, tað hevði verið til gagns, um skúlin kundi verið bindilið millum tað fritíðarvirksemi, ið er, og næmingarnar. Antin at skúlin kunnaði um møguleikarnar, ella at fólk vitjaðu skúlnar og greiddu frá, hvørji tilboð eru.

Sjúkrasystanæmingarnir halda eisini, at nóg fólk hava skeiva fatan av ungdóminum. Vit hoyra og siggja mest til teirra, sum ikki hava tað so gott.

Meira má gerast við ferðslutrygdina

Bólkurin, ið arbeiðið við evninum børn og ferðsla, royndi at fáa fram hagtøl fyrri ferðsluskáðar o.a., men tað var ikki lætt, ti litið er til av hagtølum. Og torført er at sammata titt-leikan av ferðsluvánlukkum, har børn doyggja, við onnur Norðurlond, ti fólkatalið er so litið hjá okkum, og ti er torført at gera nakra sigandi mynd.

Hesin bólkurin helt, at tað finst ov litið av undirvísingartilfari um ferðslu til børn. T.v.s. tilfari, ið sigur nakað um viðurskiftini í Føroyum. Tað útlenska kann ikki brúkast í øllum førum.

Tá børn verða trý ár, fáa tey tilboðið frá Ráðnum fyrri Ferðslutrygd at gerast limir í Ferðsluringi Barnanna. Ti tilboðnum hava trý av fyra børnum tikið við (ella foreldur

teirra). Endamálið við hesum er at læra børnin, hvussu tey skulu bera seg at í ferðsluni, at læra tey ábyrgd. Sjúkrasystanæmingarnir vitjaðu á einum dagansingarstovni, og har komu tey til tað úrslit, at tey børnin í hvussu er høvdu fingið sín lærdóm um ferðslu.

Men tað er ikki nóg mikið at læra børnin. Meira má gerast fyrri at fyrbyggja, at børn fáa skaða í ferðsluni. Sjúkrasystanæmingarnir mæla til, at foreldur eiga at vera børnunum ein góð fyrmynd. Ferðsludagarnir, sum skúlnar hava, eru eitt gott tiltak. Tað hevði verið beint, sum gjørt verður í øðrum londum, at útpeika stóð, har vandanir eru størstir. Løggreglan átti oftari at verið úti á skúlum og barnagørdum og greitt frá, og slíkar vitjanir áttu at verið reglugar og skipaðar. Sum heild er neyðugt við betri samstarvi millum allar partar, halda sjúkrasystanæmingarnir.

Kostnaðurin sigur einki um trygdina

At hava eitt pinkubarn krevur útgerð, eitt nú vogn, koyristól, gongustól, grulvigarð, selar, lift, skógvar o.s.fr. Í handlunum finst ein ørgrynni av merkjum av slíkum útbúnaði. Hvat er tað rætta at keypa? Torført er at fáa at vita, hvat er rættast at keypa. Ongin kann vænta, at handilin gevur ta røttu leiðbeiningina, ti hjá handlunum ræður mest um at selja. Prísirnir siga heldur onki, ti í fleiri førum er tann bíligi útbúnaðurin tryggari fyrri barnið.

Nóg fólk vita ikki, hvat tey skulu hugsa um, tá tey keypa útbúnað. Ofta velja tey eftir, hvat snøggest sær út, ella eftir mótáliti. Tey eru ikki greið yvir, at ein barnavognur kann koppa, er hann ikki nóg tryggur, ella at ein honk ikki heldur, og at hetta kann hava álvarslegar avleiðingar fyrri barnið.

Sjúkrasystanæmingarnir mæla til, at føroyskt tilfar verður gjørt um henda spurning.

Um ikki annað kundi tilfarið hjá hesum sjúkrasystanæmingunum verið nýtt at sýnt fram á fæðideildini, halda tær.)

Harðskapur móti børnum er duldur

Hyggur tú í útlenski dagbløð, eru altíð greinir um børn, sum eru bukað ella vanrækt. Henda spurning tók ein bólkur av sjúkrasystanæmingum upp. Tær høvdu alt annað enn lætt at fáa nakað itøkilig at vita. Slíkt verður dult sum mannsmorð í Føroy-

um, men tað finst, ivast sjúkrasystanæmingarnir ikki í.

Eingin myndugleiki kundi upplýsa nakað um harðskap, bara vanrækt, t.d. at børnin hava verið einsamøll, tá foreldrin hava drukkið. Á Landsjúkrahúsinum verður ikki spurt, um orsøkin kann vera foreldranna, tá børn koma inn eftir eitt hvørt óhapp.

Tað kann vera, at telni í Føroyum eru lægri enn aðrastaðni, ti her standa skyldfólk nærri. Tað er lættari at flýggja — um tað gerst neyðugt — til ommur og abbar, sum ti eisini hava lættari at halda eyga, og tað kann eisini vera fyrbyggja.

Sjúkrasystanæmingarnir leggja dent á, at fólkugu fáa at vita leiklutin hjá barnaverndini, at hon ikki tekur børn frá foreldrunum, men hevur sum endamálið at hjálpa. Øll hava skyldu til at venda sær til barnaverndina, um tey siggja, at børn eru fyrri vanrækt ella harðskapi. Barnaverndin hevur tagnarskyldu og fer ikki til lög-regluna. Hinvegin boðar lögrelan barnaverndarnevndini frá, um børn eru offur í ósemju millum foreldur.

— Vit hava lært nóg av hesum arbeiðinum. Ikki minst hvussu nóg tað hevur at siga, at børnin vaksa upp við kærleika, siga sjúkrasystanæmingarnir.

randi

Flestar kilometrar uppá liturin

Uno

Bilfríðkan 17300

Antin — ella —
ikki bæði

ff